

НОВИ САД - 1861 - У Сремским Карловцима је под председништвом патријарха Јосифа Рајачића започео Благовештенски сабор, један од последњих црквено-народних сабора Срба у Хабзбуршким земљама. На основу привилегија добијених од Беча, затражена је посебна територија за Србе под називом Војводина Српска, с војводом на челу и сопственом администрацијом, али Угарски сабор потом није желео ни да размотри те захтеве. Одржавање Сабора одобрио је аустријски цар Франц Јозеф, али га је двор у Бечу искористио једино да заплаши нелојални део мађарске аристократије и умањи њихове аспирације. Сабор је ипак значајан за историју Срба у Војводини, као и српског народа уопште, јер је јасно нагласио да се не слаже са укидањем "Војводине србске и тамшког Баната", образоване после револуције 1848/9.

Данас је недеља, 2. април, 92. дан 2023. До краја године има 273 дана.

742 - Рођен је франачки цар Карло Велики, који је од доласка на престо 768. до смрти 814. прекројио карту Европе и проширио Франачку државу од Северног мора до Италије и од Атлантика до Чешке. Папа Лав III крунисао га је 800. за римског цара. Што је био чин са трајним последицама по историју Европе.

1724 - Рођен је италијански авануриста Ђовани Ђакопо Казанова, синоним латинског љубавника, једна од најколоритнијих личности Европе 18. века. Током бурног живота био је ученик верске школе, секретар кардинала, венецијански поморски официр, опат, коцкар, алхемичар, виолиниста, шпијун, библиотекар. Његови "Мемоари" драгоцену слику европског друштва епохе у којој је живео.

1805 - Рођен је дански писац Ханс Кристијан Андерсен, аутор малих приповедака-бајки које су му донеле светску славу, творац данске реалистичке прозе. Изванредним стилем написао је 156 прича, укључујући "Царево ново одело" и "Ружно паче", које су засноване на мотивима данског фолклора, античке митологије и предања, а за неке од њих

инспирисало га је сопствено тегобно детињство обележено сиромаштвом. Остала дела: песме (сачувано их је само неколико), романи "Импровизатор", "О.Т.", "Само музичар", "Срећни Пер", путописи "Базар једног песника", "У Шпанији", писао је и драмска дела.

1838 - Рођен је француски државник и адвокат Леон Мишел Гамбета, један од оснивача Треће републике, који је знатно допринео успостављању парламентарне демократије после пада цара Наполеона III 1871. У борби против Наполеона III предводио је републиканце, а у време Француско-пруског рата у, октобру 1870, као министар унутрашњих послова, из опседнутог Париза балоном је одлетео у унутрашњост и организовао борбу против Немаца. Од 1879. до 1881. био је председник француске Народне скупштине, потом до 1882. председник владе.

1840 - Рођен је француски писац Емил Зола, творац и најизразитији представник натуралистичког романа. Писао је и приповетке, драме, књижевну и уметничку критику, полемичке чланке, политичку публицистику. Отвореним писмом 1898. председнику Француске - под насловом "Оптужујем" у листу "L'oror", одлучујуће је допринео рехабилитацији капетана Алфреда Драјфуса, лажно оптуженог за издавање Немачкој војних тајни и осуђеног на доживотну робију. Снагом талента и страсним убеђењима снажно је утицао на савременике, не само у Француској. Дела: романи "Нана", "Жерминал", "Слом", "Тровачица", "Звер човек", "Новац", "Земља", "Плодност", "Рад", "Истина", "Три града: Лурд, Рим, Париз", расправа "Експериментални роман".

1872 - Умро је амерички проналазач и сликар Семјуел Финли Морзе, конструктор апарата који електричним импулсом преноси писане знаке на даљину. Апарат је патентирао 1837. и назвао га телеграф. Саставио је и азбуку за телеграфисање од тачака и цртица, названу њему у част Морзеова азбука.

1905 - Званично је отворен железнички тунел Симплон испод Алпа који је повезао Швајцарску и Италију.

1914 - Рођен је енглески филмски глумац Алек Гинис. Добитник је два Оскара: 1957. за улогу у филму "Мост на реци Квај" и 1980. за укупан допринос филмској уметности. Остали филмови: "Нежно срце", "Велико очекивање", "Оливер Твист", "Човек у белом оделу", "Мост на реци Квај" (Оскар), "Наш човек у Хавани", "Лоренс од Арабије", "Пад Римског царства", "Хитлер: 10 последњих дана", "Доктор Живаго", "Рат звезда", "Дан Ескимма".

1917 - Пред српским војним судом за официре, у Солуну је почео процес против групе официра, познате као "Црна рука", против њиховог лидера генералштабног пуковника Драгутина Димитријевића Аписа. Био је то обрачун регента Александра Карађорђевића и првака Радикалне странке Николе Пашића са Аписом и официрима који су 1903. убили краља Александра Обреновића и краљицу Драгу и 1911. организовали тајну организацију "Уједињење или смрт". Оптужени су да су припремали терористичке активности и убиство регента Александра и председника владе Николе Пашића. Суд је осудио девет оптужених на смрт и двојицу на 15 година робије. Велики војни суд је делимично преиначио пресуду, али су Димитријевић, мајор Љубомир Вуловић и Раде Малобабић стрељани у Солунском пољу 26. јуна 1917. На темељу сачуваног Вуловићевог писма, 2. јуна 1953. обновљен је процес, и Врховни суд Народне републике Србије рехабилитовао је Димитријевића и остале осуђене, што је несумњиво било мотивисано политичким разлозима.

1974 - Умро је француски државник Жорж Помпиду, председник Француске од 1969. до смрти. Шеф државе постао је после оставке Шарла де Гола и углавном је следио идеје славног претходника. Претходно је био професор у Марсељу и Паризу. Са Де Голом је блиско сарађивао од 1945, у међувремену је био директор Ротшилдове банке, шеф Де Головог кабинета и члан Уставног савета, а од 1962. до 1968. председник владе.

1982 - Војна хунта Аргентине је са 10.000 војника напала британски посед Фолкландска (Малвинска) острва у Атлантском океану, око 500 километара југоисточно од аргентинске обале, на којима је у том тренутку било 75 британских војника. Аргентинске снаге је после борби крајем маја и у првој половини јуна 1982. поразило око 5.000 британских војника.

1999 - Први пут од почетка агресије НАТО је бомбардовао центар Београда - у првом ваздушном нападу на престоницу Србије од Другог светског рата - испаливши крстареће ракете на испражњене зграде министарстава унутрашњих послова СРЈ и Србије, од којих је једна пала само тридесетак метара од Института за гинекологију и акушерство, у којем је у том тренутку било око 70 новорођенчади с мајкама. Ваздушни удар изазван експлозијама оштетио је зграду Института, оближњу Неуропсихијатријску клинику "Лаза Лазаревић", друга болничка здања и више стамбених зграда.

1999 - Приликом два напада на Куршумлију, НАТО авијација усмртила је 13 цивила, оштетивши око 500 зграда, укључујући манастире Свете Богородице и Светог Николе из

12. века, а у нападу касетним бомбама на албанско село Ногавац код Ораховца убијена су два цивила.

2005 - Умро је папа Јован Павле II, родом Пољак Карол Војтила, чији је понтификат, изразито реакционаран, трајао 26 година и био један од најдужих у историји Римокатоличке цркве. Војтила, који је именован за кардинала 1967. године, постао је папа 16. октобра 1978. и са 58 година био најмлађи папа до тада.

2006 - Умрла је удовица атентатора на Хитлера, Нина Шенк фон Штауфенберг, чији је супруг покушао да уклони Адолфа Хитлера у атентату 1944. године, после чега је стрељан. Клаус Шенк фон Штауфенберг, подметнуо је ташну с бомбом под сто, али је нога стола заштитила Хитлера, 20. јула 1944. Завереници су стрељани, а родбина, укључујући грофицу Штауфенберг, одведена је у концентрационе логоре. Учесници неуспеле завере се славе као хероји у данашњој Немачкој. Удовица грофа Штауфенберга, рођена је као баронеса Фон Лерхенфелд 1913.

2007 - Умро је Жарко Петровић, својевремено један од најбољих одбојкаша света. За репрезентацију Југославије одиграо је 253 утакмице и освојио је бронзане медаље на Олимпијским играма у Атланти 1996, на Светском купу у Токију 1996, и на европском првенству у Атини 1995.

2007 - У снажном земљотресу јачине 8 степени по Рихтеровој скали, који је погодио област Западних Соломонских острва (архипелаг са 256 острва) у Тихом океану, живот је изгубило најмање 12 особа. Без крова над главом је остало између 2.000 и 3.000 људи.

2015 - У нападу исламских терориста групе ал-Шабаб на кампус Универзитета Гариса у Кенији, убијене су 152 особе, укључујући 4 нападача, а 79 је рањено. Организатор напада Мухамед Мухамуд, бивши учитељ, познат по надимцима Куно, Дулијадин или Гамадхере, припадник сомалске групе Ал Шабаб и командант милиције Рас Камбони, и раније је био на потерници због низа убистава на североистоку Кеније.

2017 - Александар Вучић победио је у првом кругу председничких избора у Србији. Претходно, од априла 2014, обављао је дужност председника Владе Србије.

(Танјуг)